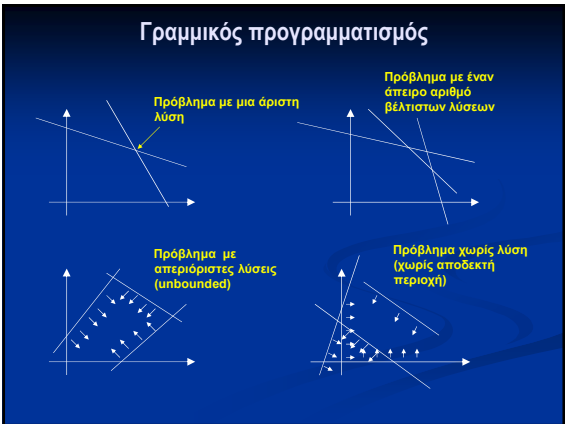
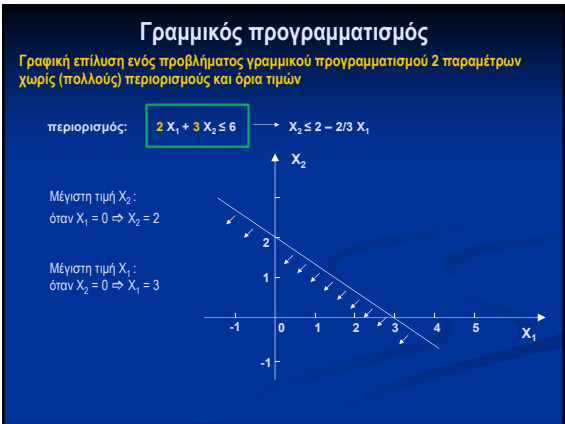

Επιλογή περιοχών προστασίας ειδών και διατήρησης της φύσης

Επίλυση προβλημάτων λήψης απόφασης

- ### Γραμμικός προγραμματισμός
- Μαθηματική τεχνική
 - Επιλύει προβλήματα κατανομής περιορισμένων πόρων, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και σε διάφορες εναλλακτικές και ανταγωνιστικές μεταξύ τους δραστηριότητες.
 - Δηλαδή επιλογή της στάθμης κάθε δραστηριότητας έτσι ώστε να βελτιστοποιείται ένα προκαθορισμένο κριτήριο επιλογής.

Γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 1

Ένα εργοστάσιο κατασκευάζει 2 τύπους ξύλινων παιχνιδιών: στρατιωτάκια & τρέινα

1. Η κατασκευή κάθε παιχνιδιού απαιτεί υλικά

- Κάθε στρατιωτάκι: πωλείται: 27€
κόστος υλικών: 10€
κόστος εργασίας: 14€
- Κάθε τρέινο: πωλείται: 21€
κόστος υλικών: 9€
κόστος εργασίας: 10€

2. Η κατασκευή κάθε παιχνιδιού απαιτεί ξυλουργική & επιχρωμαστική (βαφική) εργασία

- Κάθε στρατιωτάκι απαιτεί:
1 ώρα ξυλουργικής εργασίας
2 ώρες βαφικής εργασίας
- Κάθε τρέινο απαιτεί:
1 ώρα ξυλουργικής εργασίας
1 ώρα βαφικής εργασίας

Εβδομαδιαίως, το εργοστάσιο διαθέτει:

- όλα τα απαραίτητα υλικά μόνο 80 ώρες ξυλουργικής εργασίας
- μόνο 100 ώρες βαφικής εργασίας

Εβδομαδιαίως, το εργοστάσιο μπορεί να πωλεί:

- όλα τα τρέινα που παράγει, αλλά το ανώτατο 40 στρατιωτάκια

Τι πρέπει να παράγει για να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του?

Γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 1

Ποιες οι παράμετροι του προβλήματος για τη λήψη απόφασης?

$X_1 = N^\circ$ των στρατιωτών που παράγονται / εβδομάδα
 $X_2 = N^\circ$ των τρεϊνών που παράγονται / εβδομάδα

Ποιος ο αντικειμενικός στόχος?

Μεγιστοποίηση των κερδών

Κέρδη ανά στρατιωτάκι : $27 - 10 - 14 = 3€$ / στρατιωτάκι

Κέρδη ανά τρέινο: $21 - 9 - 10 = 2€$ / τρέινο

Ολικά κέρδη / εβδομάδα: $3 X_1 + 2 X_2$

αντικειμενικός στόχος:
μεγιστοποίηση της συνάρτησης $z = 3 X_1 + 2 X_2$

Γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 1

Ποιοι είναι οι περιορισμοί?

Περιορισμός 1: ≤ 80 ώρες εργασίας ξυλουργείου / εβδομάδα

$$1 X_1 + 1 X_2 \leq 80$$

Περιορισμός 2: ≤ 100 ώρες εργασίας επιχρωματισμού / εβδομάδα

$$2 X_1 + 1 X_2 \leq 100$$

Περιορισμός 3: πώληση σε στρατιωτάκια: ≤ 40 παραγόμενα / εβδομάδα

$$X_1 \leq 40$$

Περιορισμοί 4 & 5 (όρια): οι αριθμοί των παραγόμενων παιχνιδιών είναι μόνο θετικοί

$$X_1 \geq 0 \quad X_2 \geq 0$$

Γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 1

Είναι ένα πρόβλημα βελτιστοποίησης, στο οποίο:

- Επιθυμείται η μεγιστοποίηση (ή ελαχιστοποίηση) μιας γραμμικής συνάρτησης των παραμέτρων της απόφασης. Η συνάρτηση που τις μεγιστοποιεί (ή τις ελαχιστοποιεί) συνιστά τον αντικειμενικό στόχο.
- Οι τιμές που οι παράμετροι μπορούν να λάβουν είναι περιορισμένες. Κάθε περιορισμός αποτελεί μια γραμμική εξίσωση ή ανίσωση.
- Κάθε παράμετρος απόφασης περιορίζεται από ένα όριο (ή, αντίθετα, θεωρείται ότι η παράμετρος δεν περιορίζεται)

Π.χ. Εργοστάσιο στρατιωτών & τρεϊνών:

μεγιστοποίηση: $z = 3 X_1 + 2 X_2$ Αντικειμενικός στόχος

Περιορισμοί: $1 X_1 + 1 X_2 \leq 80$
 $2 X_1 + 1 X_2 \leq 100$ Περιορισμοί

$X_1 \leq 40$
 $X_1 \geq 0$
 $X_2 \geq 0$ Περιορισμοί ορίου τιμών

Γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 1

Περιοχή αποδεκτού:

Σύνολο όλων των σημείων (λύσεων) που ικανοποιούν όλους τους περιορισμούς του προβλήματος, συμπεριλαμβανόμενων και των περιορισμών ορίου

Παράδειγματα:

- Εάν $X_1 = 20, X_2 = 60$ αποδεκτή λύση
- Εάν $X_1 = 30, X_2 = 50$ ΜΗ αποδεκτή λύση
- Εάν $X_1 = 40, X_2 = 40$ ΜΗ αποδεκτή λύση

μεγιστοποίηση: $z = 3 X_1 + 2 X_2$

Με δεδομένο: $1 X_1 + 1 X_2 \leq 80$
 $2 X_1 + 1 X_2 \leq 100$
 $X_1 \leq 40$
 $X_1 \geq 0$
 $X_2 \geq 0$

Βέλτιστη λύση:

Για ένα πρόβλημα μεγιστοποίησης, το ζητούμενο είναι το σημείο εκείνο της αποδεκτής περιοχής που δίνει τη μέγιστη τιμή της συνάρτησης - αντικειμενικού στόχου

Για ένα πρόβλημα ελαχιστοποίησης, το ζητούμενο είναι το σημείο εκείνο της αποδεκτής περιοχής που δίνει την ελαχιστή τιμή της συνάρτησης

Γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 1

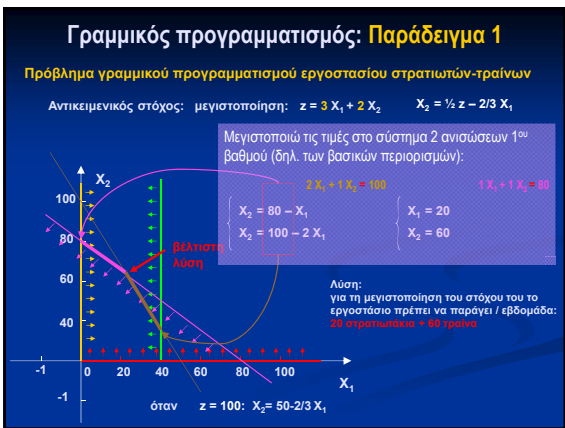
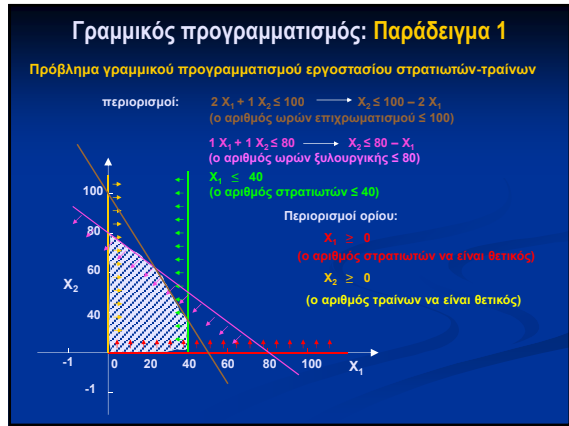
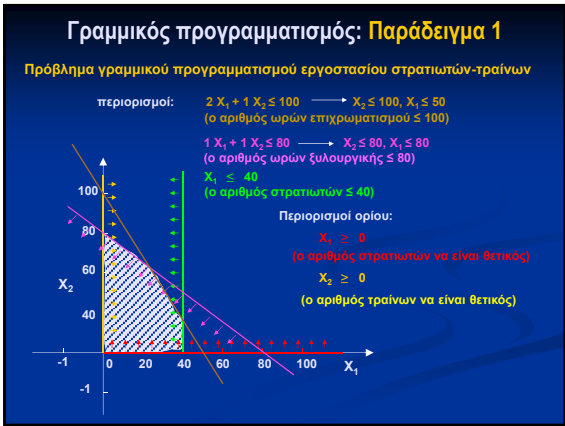
Πρόβλημα γραμμικού προγραμματισμού εργοστασίου στρατιωτών-τρεϊνών

περιορισμοί: $2 X_1 + 1 X_2 \leq 100 \rightarrow X_2 \leq 100 - 2 X_1, X_1 \leq 50$
(ο αριθμός ωρών επιχρωματισμού ≤ 100)

$1 X_1 + 1 X_2 \leq 80 \rightarrow X_2 \leq 80 - X_1, X_1 \leq 80$
(ο αριθμός ωρών ξυλουργικής ≤ 80)

$X_1 \leq 40$
(ο αριθμός στρατιωτών ≤ 40)

Περιορισμοί ορίου: $X_1 \geq 0$
(ο αριθμός στρατιωτών να είναι θετικός)
 $X_2 \geq 0$
(ο αριθμός τρεϊνών να είναι θετικός)

Ακέραιος γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 2

Μια περιοχή έχει 6 σημαντικές πόλεις. Η κεντρική διοίκηση επιθυμεί να εγκαταστήσει πυροσβεστικούς σταθμούς, αλλά δεν γνωρίζει πού.

Επιθυμία: η μέγιστη απόσταση μεταξύ κάθε πόλης & πλησιέστερου σταθμού να είναι το μέγιστο 15 min

Ο απαραίτητος χρόνος μεταφοράς από τη μια πόλη στην άλλη είναι (min):

	Πόλη 1	Πόλη 2	Πόλη 3	Πόλη 4	Πόλη 5	Πόλη 6
Πόλη 1	0	10	20	30	30	20
Πόλη 2	10	0	25	35	20	10
Πόλη 3	20	25	0	15	30	20
Πόλη 4	30	35	15	0	15	25
Πόλη 5	30	20	30	15	0	14
Πόλη 6	20	10	20	25	14	0

Πόσοι πυροσβεστικοί σταθμοί πρέπει να κατασκευασθούν και πού?

Επιθυμούμε την ελαχιστοποίηση του αριθμού των απαραίτητων σταθμών για την κάλυψη των αναγκών όλων των πόλεων

Ακέραιος γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 2

Ποιες είναι οι παράμετροι για την απόφαση?

Απόφαση: εάν ένας σταθμός θα κατασκευασθεί ή όχι στην πόλη j (j = 1, 2, 3, 4, 5, 6)

$$X_j = \begin{cases} 1 & \text{όταν ένας σταθμός θα κατασκευασθεί στην πόλη j} \\ 0 & \text{όταν δεν θα κατασκευασθεί} \end{cases}$$

Ποιες είναι οι αντικειμενικές σκοπός?

Η ελαχιστοποίηση του συνολικού αριθμού σταθμών

$$\text{Min } z = X_1 + X_2 + X_3 + X_4 + X_5 + X_6$$

ολικός αριθμός σταθμών

Ακέραιος γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 2

Ποιοι είναι οι περιορισμοί?

Κάθε πόλη πρέπει να έχει τουλάχιστον 1 σταθμό σε απόσταση 15 λεπτών (μέγιστο)

Ο απαραίτητος χρόνος μετάβασης από μια πόλη σε μια άλλη είναι:

	Πόλη 1	Πόλη 2	Πόλη 3	Πόλη 4	Πόλη 5	Πόλη 6
Πόλη 1	0	10	20	30	30	20
Πόλη 2	10	0	25	35	20	10
Πόλη 3	20	25	0	15	30	20
Πόλη 4	30	35	15	0	15	25
Πόλη 5	30	20	30	15	0	14
Πόλη 6	20	10	20	25	14	0

Ακέραιος γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 2

Ποιοι είναι οι περιορισμοί?

Κάθε πόλη πρέπει να έχει τουλάχιστον 1 σταθμό σε απόσταση 15 λεπτών (μέγιστο)

Ο απαραίτητος χρόνος μετάβασης από μια πόλη σε μια άλλη είναι:

	Πόλη 1	Πόλη 2	Πόλη 3	Πόλη 4	Πόλη 5	Πόλη 6	Για την πόλη x_j σταθμός θα πρέπει να κατασκευαστεί σε:
Πόλη 1	0	10	20	30	30	20	$x_1 + x_2 \geq 1$
Πόλη 2	10	0	25	35	20	10	$x_1 + x_2 + x_6 \geq 1$
Πόλη 3	20	25	0	15	30	20	$x_3 + x_4 \geq 1$
Πόλη 4	30	35	15	0	15	25	$x_3 + x_4 + x_5 \geq 1$
Πόλη 5	30	20	30	15	0	14	$x_4 + x_5 + x_6 \geq 1$
Πόλη 6	20	10	20	25	14	0	$x_2 + x_5 + x_6 \geq 1$

Ακέραιος γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 2

Ποιοι είναι οι περιορισμοί ορίου?

Σε κάθε πόλη, κατασκευάζεται ένας ($x_j = 1$) ή κανένας ($x_j = 0$) σταθμός

Δεν μπορούν να κατασκευασθούν τμήματα σταθμού ($x_j = 0.5$)

$$\begin{aligned} x_1 &\in \{0,1\} \\ x_2 &\in \{0,1\} \\ x_3 &\in \{0,1\} \\ x_4 &\in \{0,1\} \\ x_5 &\in \{0,1\} \\ x_6 &\in \{0,1\} \end{aligned}$$

Διασδικές παράμετροι

Ακέραιος γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 2

Το πρόβλημα ολοκληρωμένο

Ελαχιστοποίηση $z = x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6$

Αντικειμενικοί περιορισμοί:

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 &\geq 1 \\ x_1 + x_2 + x_6 &\geq 1 \\ x_3 + x_4 &\geq 1 \\ x_3 + x_4 + x_5 &\geq 1 \\ x_4 + x_5 + x_6 &\geq 1 \\ x_2 + x_5 + x_6 &\geq 1 \end{aligned}$$

$$\sum_{j=1}^6 x_j$$

$\sum_{j=1}^6 a_{ij} x_j \geq 1$ / συγκεκριμένη πόλη / άλλη πόλη
 $a_{ij} = 1$ όταν η πόλη i βρίσκεται ≤ 15 min από την πόλη j
 $a_{ij} = 0$ όταν όχι

$$\begin{aligned} x_1 &\in \{0,1\} \\ x_2 &\in \{0,1\} \\ x_3 &\in \{0,1\} \\ x_4 &\in \{0,1\} \\ x_5 &\in \{0,1\} \\ x_6 &\in \{0,1\} \end{aligned}$$

$$x_j \in \{0,1\}$$

Περιορισμοί ορίου

Ακέραιος γραμμικός προγραμματισμός: Παράδειγμα 2

Βέλτιστη λύση:

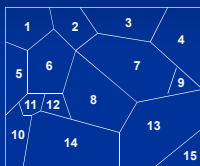
	Πόλη 1	Πόλη 2	Πόλη 3	Πόλη 4	Πόλη 5	Πόλη 6
Πόλη 1	0	10	20	30	30	20
Πόλη 2	10	0	25	35	20	10
Πόλη 3	20	25	0	15	30	20
Πόλη 4	30	35	15	0	15	25
Πόλη 5	30	20	30	15	0	14
Πόλη 6	20	10	20	25	14	0

Μη βέλτιστη λύση:

	Πόλη 1	Πόλη 2	Πόλη 3	Πόλη 4	Πόλη 5	Πόλη 6
Πόλη 1	0	10	20	30	30	20
Πόλη 2	10	0	25	35	20	10
Πόλη 3	20	25	0	15	30	20
Πόλη 4	30	35	15	0	15	25
Πόλη 5	30	20	30	15	0	14
Πόλη 6	20	10	20	25	14	0

Εφαρμογή του Προβλήματος του ακέραιου γραμμικού προγραμματισμού στην επιλογή περιοχών συμπληρωματικών ως προς τη θιποικιολογία τους για τα δίκτυα προστατευτών περιοχών

Περιφέρεια χωρισμένη σε 15 περιοχές

Υπάρχοντα είδη σε κάθε περιοχή

ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΕΙΔΗ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1
2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1
3	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0
4	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0
9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1
10	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0

Επιθυμούμε να μάθουμε το ελάχιστο σύνολο των περιοχών στο οποίο όλα τα είδη αντιπροσωπεύονται τουλάχιστον άπαξ ("set covering problem")

Ποιες είναι οι παράμετροι για την απόφαση?

Γνώση εάν κάθε περιοχή επιλέγεται ή ΟΧΙ ($j = 1, 2, \dots, 15$)

$$x_j = \begin{cases} 1, & \text{όταν η περιοχή επιλέγεται} \\ 0, & \text{όταν η περιοχή ΔΕΝ επιλέγεται} \end{cases}$$

Ποιες είναι οι αντικειμενικός σκοπός/συνάρτηση-στόχος?

Η ελαχιστοποίηση του αριθμού των επιλεχθέντων περιοχών

$$\text{Min } z = x_1 + x_2 + \dots + x_{15}$$

Ποιοι είναι οι περιορισμοί / είδος?

Κάθε είδος να εκπροσωπείται τουλάχιστο σε μία από τις περιοχές που θα επιλεγούν

Το είδος 1 υπάρχει στις περιοχές:
1 3 4 5 6 7 8 11 12 13 14 15

Ο περιορισμός είναι: $X_1 + X_3 + X_4 + X_5 + X_6 + X_7 + X_8 + X_{11} + X_{12} + X_{13} + X_{14} + X_{15} \geq 1$

Το είδος 2 $X_3 + X_5 + X_{12} + X_{13} + X_{14} + X_{15} \geq 1$

Το είδος 10 $X_3 + X_6 + X_{11} \geq 1$

$$\sum_{j=1}^{15} a_{ij} x_j \geq 1 \quad i = 1, 2, \dots, 10$$

Όπου: $a_{ij} = 1$ όταν το είδος i υπάρχει στην περιοχή j , $=0$ όταν δεν υπάρχει

Ποιοι είναι οι περιορισμοί ορίου?

Κάθε περιοχή, είτε επιλέγεται ($x_j = 1$) είτε δεν επιλέγεται ($x_j = 0$)

$x_1 \in \{0, 1\}$
 $x_2 \in \{0, 1\}$
 $x_3 \in \{0, 1\}$
 $x_4 \in \{0, 1\}$
 $x_5 \in \{0, 1\}$
 ... $x_j \in \{0, 1\}, \quad j = 1, 2, \dots, 15$

ΣΥΝΟΨΗ

Επιδίωξη: επιλογή του ελάχιστου αριθμού περιοχών, εντός των οποίων κάθε είδος εκπροσωπείται τουλάχιστον άπαξ

Ελαχιστοποίηση $\sum_{j=1}^n x_j$

Περιορισμοί: $\sum_{j=1}^n a_{ij} x_j \geq 1 \quad i = 1, 2, \dots, m$

Είδος 1: $x_1 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6 + x_7 + x_8 + x_{11} + x_{12} + x_{13} + x_{14} + x_{15} \geq 1$

$x_j \in \{0, 1\}, \quad j = 1, 2, \dots, n$

n : ο αριθμός των περιοχών
 m : ο αριθμός των ειδών
 $a_{ij} = 1$ όταν το είδος i υπάρχει στην περιοχή j , $=0$ όταν δεν υπάρχει
 η μεταβλητή $x_j = 1$ όταν η περιοχή j επιλέγεται, $=0$ όταν δεν επιλέγεται

Λύση του συστήματος ανισώσεων:
λογισμικό LINDO / LINGO

ΟΡΙΑ

Λύση του προβλήματος

4,000 περιοχές

VARIABLE	VALUE	REDUCED COST
X6	1.000000	1.000000
X11	1.000000	1.000000
X14	1.000000	1.000000
X15	1.000000	1.000000

ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΕΙΔΗ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1
2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1
3	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
4	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1
8	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0
9	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1
10	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0